

Jaarverslag 2012

Kerken Kijken Utrecht

Inhoud

Voorwoord	4
Organisatie	5
Bestuur KKU.....	5
Samenwerking met Museum Catharijneconvent.....	5
Opening KKU-seizoen	6
Thema ‘Een bijzondere versiering’	6
Openingstijden van de kerken	7
Teams van gidsen	8
Aanmelding van nieuwe gidsen	9
Gidsenprogramma	9
Website (www.kerkenkijken.nl)	11
Drukwerk.....	11
Publiciteit	12
Kinderen in de kerk.....	13
Panelenproject	13
Kerken Kijken in het winterseizoen	14
Bezoekersaantallen.....	15
Financiën	16
Slotwoord	18

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van Kerken Kijken Utrecht (KKU) 2012. Het 30ste seizoen van KKU is op 22 juni op enthousiaste wijze door de burgemeester van Utrecht, de heer A. Wolfsen, in de Domkerk geopend. En gewoontegetrouw werd het seizoen op Open Monumentendag (8 september) gesloten.

Ook dit jaar werd er in het jaarprogramma weer gekozen voor een thema. Onder de titel 'een bijzondere versiering' werd in elk van de KKU-kerken gezocht naar een bijzonder voorwerp, schildering etc. Over de versieringen was geschreven en er was mondelinge informatie (van de gidsen) voorhanden. Hier en daar waren de versieringen zo verborgen en op afstand dat een verrekijker nodig was om ze te kunnen zien. Het lijkt mij verstandig om bij het invullen van een jaarthema voor het komend jaar goed rekening te houden met de ervaringen van het 'grote publiek' bij een aanpak zoals deze. Het heeft iets van 'voor de fijnproevers'.

In het jaarverslag van 2011 wordt melding gemaakt van nauwere samenwerking met het Museum Catharijneconvent (MCC). Op grond van de opgedane ervaring werd in 2011 besloten om de samenwerking met het MCC in 2012 voort te zetten. Elders in dit verslag zal hierover nadere informatie gegeven worden.

Ook in dit jaar was er sprake van een bestuurswisseling. Het betreft een van de twee bestuursleden die zich vooral met de gidsen en teamleiders bezighouden. Wim Hijman vertrok en we mochten Yttje Knol als zijn opvolger verwelkomen. Daarmee is het bestuur weer op sterkte. Aandacht is nodig voor een effectieve samenwerking tussen het KKU-bestuur en het teamleidersoverleg. En ook de betrokkenheid van de kerkbesturen bij het werk van KKU is nodig.

Het jaar 2012 kende verschillende pogingen tot verbetering en uitbreiding van ons werk. De brochures met daarin – in zes talen – informatie over de KKU-kerken werden geactualiseerd. De bedoeling is dat deze brochures in ieder geval een paar jaar 'meegaan'. Wie nog veel meer informatie over de kerken wil lezen kan terecht op de KKU-website kerkenkijken.nl. Graag hadden wij de uitgebreide teksten over de geschiedenis etc. geplaatst op een vernieuwde website, maar fondsenwerving hiervoor is nog niet gelukt.

Gunstiger is de situatie rond wat wij het 'panelenproject' noemen. Het gaat hier over het maken van staande of hangende panelen met informatieteksten in twee talen, plattegronden etc. Alle kerkbesturen hebben met dit plan ingestemd. Iets meer dan de helft van de benodigde fondsen is binnen en dat betekent dat we in dit najaar een begin gaan maken met het vervaardigen van deze panelen. Hopelijk ontvangen wij de resterende gelden in het komend halfjaar.

Heel speciaal noem ik hier ook de eigen financiering van het KKU-programma. Dit jaar hebben wij moeite om de begroting rond te krijgen. Het zal een 'dubbeltje op zijn kant' zijn en voor komend jaar 2013 is er geen garantie dat de bestaande subsidies en bijdragen van fondsen en bedrijven worden gecontinueerd. Vandaar dat we ook een werkgroep voor het vinden van voldoende financiële support gestart hebben. Mocht u adviezen hebben dan horen we die natuurlijk graag.

Tot slot willen wij weer trots wijzen op het grote aantal bezoekers dat wij in dit jaar ontvangen hebben. Uiteindelijk gaat het daar vooral om, ook al is het geen competitie. Het kan niet altijd meer worden. Het aantal is 46.796, en dat verdient een hartelijk applaus!

Met een hartelijke groet,
Ad Mook, voorzitter KKU.

Organisatie

KKU draagt in de maanden juni, juli, augustus en september zorg voor de toegankelijkheid van het kerkelijk cultureel erfgoed van Utrecht voor de inwoners van Utrecht en haar toeristen. Bezoekers kunnen gratis de monumentale binnenstadskerken van Utrecht bekijken. Ze worden daarbij rondgeleid door vrijwillige gidsen die per kerk een team vormen. KKU heeft inmiddels ruim 200 vrijwillige gidsen die in de zomer actief zijn. Deze openstelling van de kerken dateert van begin jaren '80 van de vorige eeuw toen veel kerken grootschalig zijn gerestaureerd.

Bij KKU ligt de nadruk op de architectuur, de kunsthistorische aspecten van het kerkgebouw, het interieur en de voorwerpen die er zijn aan te treffen. KKU houdt zich niet bezig met de religieuze kant van de kerken.

Dat laatste is het werk van de kerkbesturen en kerkbeheerders. Ook zorgt de contactgroep 'Kerk in de City' voor informatie, b.v. door het verspreiden van folders over vieringen, concerten e.d. rond de feestdagen.

Bestuur KKU

KKU wordt geleid door een bestuur van acht leden en een uitvoerend projectcoördinator. Het bestuur heeft de taken van de bestuursleden expliciet beschreven en verdeeld. Voor de volledigheid volgen hieronder de namen van de bestuursleden:

Voorzitter	Ad Mook
Secretaris	Guda Irgang
Penningmeester	Jos Osterhaus
Bestuurslid Vrijwillige gidsen I	Aart de Veer
Bestuurslid Vrijwillige gidsen II	Yttje Knol
Bestuurslid namens de Gem. Utrecht	Henk Jansen
Bestuurslid namens Kerk in de City	Conny van Lier
Projectcoördinator uitvoering KKU	Caroline Spierings
Agendalid namens Kerk in de City	Chris van Deventer
Agendalid Museum Catharijneconvent	Douwe Wigersma

Het bestuur heeft ter voorbereiding op het nieuwe seizoen zeven keer vergaderd, te weten: in 2011 op 24 november en in 2012 op 19 januari, 16 februari, 15 maart, 27 april, 23 mei en 20 juni. Tijdens het seizoen is het bestuur bijegekomen op 24 juli en na de zomer is, ter voorbereiding op de afsluiting en het winterseizoen, vergaderd op 20 september.

Samenwerking met Museum Catharijneconvent

De samenwerking tussen KKU en Museum Catharijneconvent (MCC) is in het verslagjaar voortgezet. Namens het MCC is Douwe Wigersma agendalid van het KKU-bestuur.

De samenwerking leidt tot groeiende belangstelling van gidsen en kerkbezoekers enerzijds en museumbezoekers anderzijds voor elkaars gebouwen, projecten en tentoonstellingen. Wederzijdse verspreiding van folders – zomerthema, exposities enz. – speelt hierin een rol (verwijzingen in magazine Catharijne nr. 2012.2 en de zomerfolders van MCC en KKU).

Overigens is het nog moeilijk om de groei in getallen uit te drukken.

De gidsen van KKU zijn standaard uitgenodigd voor de – voor hen gratis – lunchlezingen. Velen hebben hiervan gebruikgemaakt.

Op de openingsmiddag van het KKV-seizoen konden de gidsen, vóór de bijeenkomst in de Domkerk, een interview in het MCC bijwonen dat bestuurslid Henk Jansen hield met de bouwers van kerkmaquettes Jan Terlingen en Joris Engelbregt. De sprekers werden geïntroduceerd door inhoudelijk directeur MCC, de heer Ruud Priem.

Opening KKV-seizoen

Op vrijdag 22 juni 2012 vond de opening plaats van het 30^e seizoen van KKV in de Domkerk. Deze werd verricht door de burgemeester van Utrecht, de heer Aleid Wolfsen.

Tot slot volgde een goed bezochte, geanimeerde borrel.

De opening werd bezocht door een groot aantal gidsen, bestuursleden, vertegenwoordigers van de subsidiegevers, sponsors en de kerkgenootschappen.

De gidsen konden, voorafgaand aan de bijeenkomst in de Dom, genieten van een interview in Museum Catharijneconvent (zie Samenwerking met Catharijneconvent).

Opening in het transept van de Dom. V.l.n.r. bestuurslid Conny van Lier, burgemeester A. Wolfsen, projectcoördinator Caroline Spierings. (Foto Henk Jansen.)

Vooraf waren er toespraken door bestuursleden Ad Mook en Aart de Veer, met o.a. een toelichting op het jaarthema 'Een bijzondere versiering'. De organist van de Dom, Jan Hage, luisterde de opening op met fraai orgelspel.

De burgemeester was de eerste die de verrekijker ter hand nam om de bijzondere versiering in de Dom, een sluitsteen bovenin een der gewelven, te bezichtigen. Ook maakte hij kennis met de QR-code, een verwijzing achterop onze nieuwe brochure die direct contact met de website mogelijk maakt.

Thema 'Een bijzondere versiering'

Het zomerthema van dit jaar was 'Een bijzondere versiering'. In alle elf kerken van KKV en de Dom is één bijzonder element uitgekozen, gefotografeerd en beschreven. Details die bij het binnenkomen van de kerk niet meteen opvallen maar die de aandacht waard zijn en bij nadere beschouwing tot verwondering en verdieping kunnen leiden. Zowel kunsthistorische

als religieuze aspecten zijn belicht. Bezoekers werden speciaal op deze werken geattendeerd middels een A4-tje met beschrijving en foto van het werk.

Het thema is inhoudelijk voorbereid door Caroline Spierings, Guda Irrgang en Aart de Veer (KKU). De KKU-teamleiders zochten de bijzondere versiering van hun kerk uit. Caroline Hogervorst verzorgde de vormgeving van de brochure en de foto's werden gemaakt door Hans Baars, Maarten Buruma, Ruben de Heer, Rob Holstvoogd, Henk Irrgang en Geert Procee. Dit jaar werd voor het eerst een Engelse samenvatting in de brochure opgenomen: *One exceptional adornment*.

Een overzicht van de gekozen versieringen is:

<i>Kerk</i>	<i>Gekozen bijzondere versiering</i>
Nicolaikerkerk	Twee beschilderde bandgewelven
St Augustinuskerk	Grote koperen kroonluchter
St.Catharinakathedraal	Narrenfiguren in het koorgewelf
St.Willibrordkerk	Marmeren schotel met het gebeeldhouwde hoofd van Johannes de Doper
Pieterskerk	Fresco van rennende engelen rond sluitsteen in het transeptgewelf
Domkerk	Versierde sluitstenen in het koorgewelf
Janskerk	Wandschildering van Christus in de grafkelder
Ste.Gertrudiskathedraal	Geld- en documentenkist uit de 16 ^e eeuw
Jacobikerk	Waard en waardin in het koorhek van het hoogkoor
Doopsgezinde kerk	Barok detail van de mahoniehouten kansel
Lutherse kerk	Wapenbord van koning Christiaan VI van Denemarken
Geertekerkerk	Mozaïeken van Antoinette Gispén

U treft op de volgende bladzijde een kopie van het voorblad van onze seizoensfolder 2012 aan, evenals de nieuwe 'vaste' brochure.

Openingstijden van de kerken

Niet alle kerken waren gedurende het gehele seizoen open. Zo waren bijvoorbeeld de Geertekerkerk, de Lutherse kerk en de Nicolaikerkerk van 25 augustus tot 1 september gesloten in verband met het Festival Oude Muziek. Door een tekort aan gidsen was ook een enkele kerk een vaste dag per week gesloten (Doopsgezinde kerk: dinsdag). Voor de meeste kerken geldt dat ze open waren van dinsdag t/m zaterdag in de (late ochtend en) middag.

De meeste kerken openden het seizoen op 26 juni. Traditiegetrouw eindigde het KKU-seizoen op Open Monumentendag, dit jaar op zaterdag 8 september.

De nieuwe 'vaste' brochure van KKU (links) en de zomerfolder 2012 (rechts)

Teams van gidsen

Elke deelnemende kerk heeft een vast team van gidsen, geleid door één of meerdere teamleiders. De bestuursleden Ytje Knol en Aart de Veer onderhouden namens het bestuur de contacten met deze teams en organiseren samen met een vertegenwoordiging van de teamleiders tweemaal per jaar een gezamenlijk overleg. Deze bijeenkomsten werden voorgezeten door Gea Rodermond, met een wisselende notulist.

In 2012 waren de volgende kerken en teamleiders bij KKU betrokken:

Kerk	Teamleider(s)
St Augustinuskerk	Heinz Spijksma
St Catharinakathedraal	Mieke Kapteijn en Loek van Lon
Doopsgezinde kerk	Mariet Peddemors en Truus Akkerman
Geertekerk	Wim van Vugt en Wil van Rijswijk
Ste Gertrudiskathedraal	Jan van Hees

Jacobikerk	Biem Lap en Jules Langenberg
Janskerk	Yvonne Ast en Peter van de Coolwijk
Lutherse kerk	Ben van Spanje
Nicolaikerk	Kees Kooij en Marja Branderhorst
Pieterskerk	Gea Rodermond en Nel van de Ridder
St Willibrordkerk	Jaap Oosterhoff en Rien Stein

Aanmelding van nieuwe gidsen

Op diverse plaatsen, waaronder de Vrijwilligerscentrale en het tijdschrift Oud Utrecht, zijn oproepen voor nieuwe gidsen gedaan en affiches opgehangen.

Voor en tijdens het seizoen 2012 hebben zich 16 nieuwe gidsen aangemeld. Voordat de nieuwe gidsen ingedeeld werden heeft er een kennismakingsgesprek plaatsgevonden. Enerzijds om te zien wie men is, maar ook om de motivatie te horen en met welke achtergrond iemand gaat gidsen.

In 2012 hebben de gesprekken weer plaatsgevonden in de Pieterskerk. De gesprekken zijn gevoerd door het bestuurslid dat de gidsen in het takenpakket heeft (Yttje Knol) en de gidsencoördinator (Gea Rodermond); ook waren bij sommige gesprekken teamleiders aanwezig.

De inhoud van de gesprekken bestaat uit twee onderdelen, het bestuurslid vertelt iets over het ontstaan van het project KGU, welke kerken er meedoen en wat KGU te bieden heeft (gidsentraining, studiemateriaal, excursies en lezingen) en de gidsencoördinator vertelt iets over het gidsenwerk.

In de Domkerk hebben enkele nieuwe gidsen een training gevolgd, waarna men is ingedeeld in een kerk waarvoor men een voorkeur had, of men is ingedeeld in een kerk die behoefte had aan nieuwe gidsen. Het totaal aantal gidsen is evenals vorig jaar ruim 200.

Van het inwerkprogramma is een werkdocument gemaakt, zodat bij vervanging de werkzaamheden direct overgenomen kunnen worden. Voor 2013 zal deze procedure opnieuw gevolgd worden, met dien verstande dat elk jaar een andere teamleider de rol van gidsencoördinator zal overnemen.

Gidsenprogramma

Tijdens de drie zomermaanden zijn onze gidsen druk met hun bezoekers in de kerken. Maar buiten het KGU-seizoen worden er activiteiten voor de gidsen zelf georganiseerd.

Het winterseizoen 2011-2012 begon op 4 november 2011 in de St. Augustinuskerk. Deze bijeenkomst diende tevens ter afsluiting van het zomerseizoen en de voorzitter gaf daarvan een overzicht. De directeur van Museum Catharijneconvent, mw. Marieke van Schijndel, informeerde ons over de komende activiteiten in het museum. Vervolgens sprak de heer Bram van Wees over het Nederlands Genootschap van St. Jacob en het pelgrimeren naar Santiago de Compostela. De bijeenkomst eindigde met een borrel en de uitreiking van het jaarverslag.

Op 20 januari 2012 volgde een 'Bloemaert-middag' in het Centraal Museum. Bijna 60 gidsen deden mee aan de rondleiding door de tentoonstelling 'Het Bloemaert-effect', gevolgd door een zgn. focuspresentatie bij één van Abraham Bloemaerts schilderijen in het MCC. De middag werd aldaar afgesloten met een borrel.

Beeld van de excursie. Aandachtige gidsen in de Laurenskerk te Weesp. Op de achtergrond het koorhek. (Foto Henk Jansen)

Op dinsdag 31 januari verzorgde het KKV-team van de Jacobikerk een lezing over het gerestaureerde Van Call-uurwerk in deze kerk. Het uurwerk kon ook bezichtigd worden. Sprekers waren de heren Jan van der Gugten en Cees Tims.

Op vrijdag 13 april was de laatste lezing van het winterseizoen: een presentatie in samenwerking met Gilde Utrecht over de lantaarnconsoles langs de Utrechtse werven door Gerrit van der Kraats en een verhaal getiteld '19^e-eeuws Utrecht in beeld' door Gerhard Riesthuis. Na afloop van deze bijeenkomst in de Doopsgezinde Kerk waren er twee mini-excursies rond deze onderwerpen.

Op 13 oktober ten slotte, heeft de jaarlijkse excursie plaats gevonden. Ruim 70 gidsen namen deel. In Weesp werd de Grote of Laurenskerk bezocht, waarna gidsen van de historische kring een stadswandeling verzorgden. Opvallend in deze kerk is het prachtige koorhek, waarschijnlijk gemaakt door Jan v.d. Eynde (of Eijnde) uit Mechelen omstreeks 1525, dezelfde die de koorhekken links en rechts van het hoofdkoor in de Jacobikerk heeft gemaakt. Na de lunch in Muiden bezochten we aldaar de Grote of St. Nicolaaskerk met onder meer aandacht voor de middeleeuwse fresco's. Enkele gidsen brachten ook een kort bezoek aan het Muiderslot.

De afsluiting van het seizoen, tevens opening van het winterseizoen, is op vrijdag 26 oktober in de Lutherse Kerk. Op deze dag verschijnt tevens dit jaarverslag.

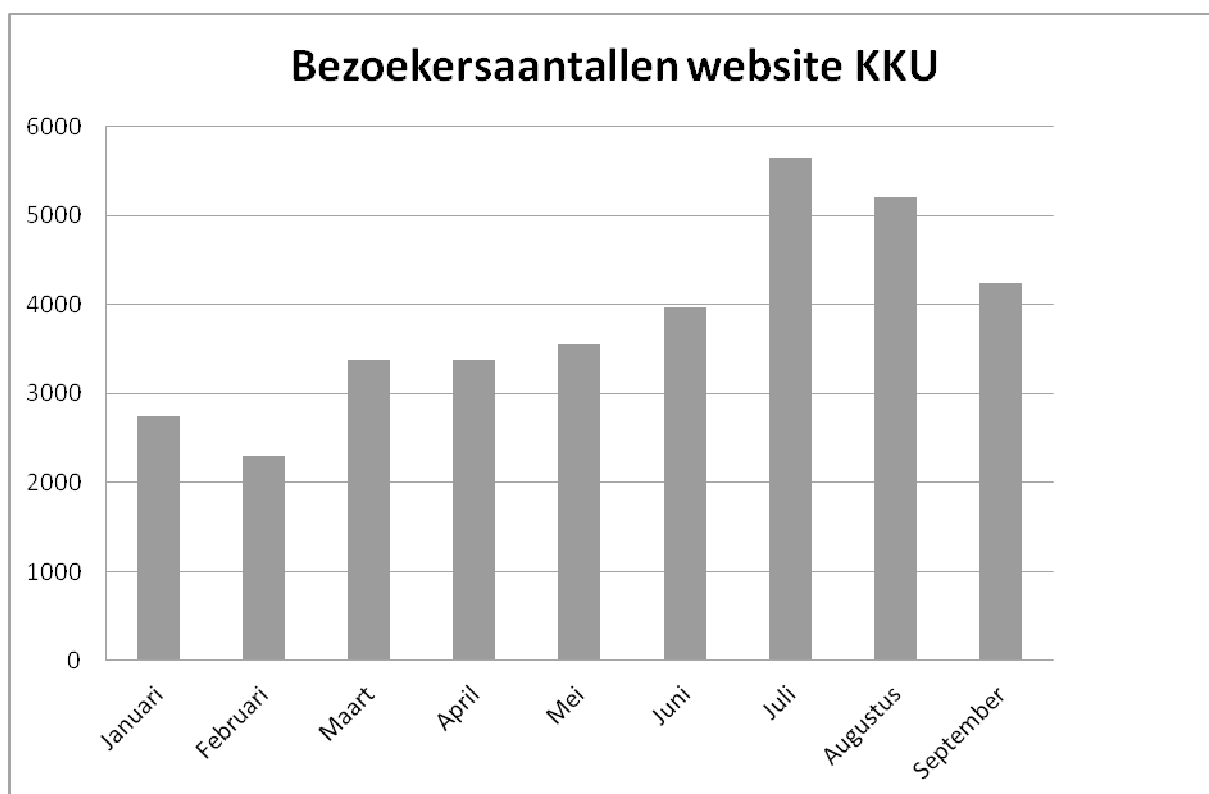
Website (www.kerkenkijken.nl)

De website wordt beheerd door Caroline Spierings, projectcoördinator KКУ. Zij zorgt voor de plaatsing van diverse onderdelen, zoals het beheren van de openbare agenda, de nieuwsvoorziening en de informatie. Tevens verzorgt zij de inkomende elektronische post en de verwerking ervan.

De website is een goed hulpmiddel gebleken om de openingstijden van de kerken te vermelden, zodat bezoekers niet voor een gesloten deur komen te staan. Ook de informatie ten behoeve van de gidsen zoals mededelingen voor de opening- en sluitingsbijeenkomst, excursie enz. worden op de website geplaatst.

Deze zomer zijn nieuwe, lange teksten per kerk op de site geplaatst. Deze zijn in opdracht van het KКУ-bestuur geschreven door Marieke Lenferink en Lisa Olrichs (erfgoeddeskundigen). De eindredactie werd gedaan door Aart de Veer.

Hieronder ziet u de bezoekfrequentie van de website in 2012. Vorig jaar lag de top – eveneens in juli – flink hoger (ca. 11.000). Dit jaar is de belangstelling later in de zomer beter op peil gebleven.

Drukwerk

Kerken Kijken Utrecht heeft in het verslagjaar een nieuwe ‘vaste’ brochure uitgegeven waarin de kerken beknopt worden beschreven en op een binnenstadkaart worden aangegeven. Er zijn drie versies: een Nederlands/Engelse, een Duits/Franse en een Spaans/Italiaanse. De totale oplage is 60.000. Het is de bedoeling dat deze brochure weer enkele jaren meegaat. De teksten zijn herschreven door Marieke Lenferink en Lisa Olrichs en

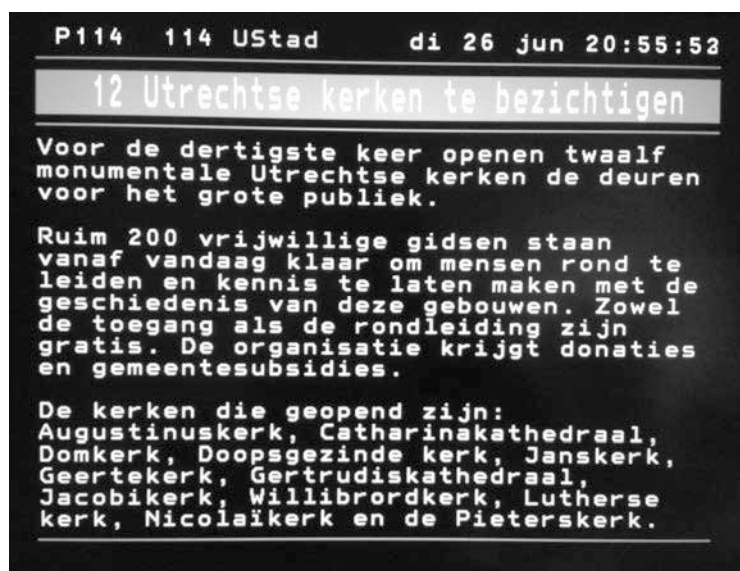
geregideerd door Henk Jansen, de fotografie is verzorgd door Maarten Buruma en de vormgeving is van Caroline Hogervorst.

Op blz. 8 treft u het voorblad van de nieuwe brochure aan met een afbeelding van de St. Augustinuskerk (Nederlands/Engelse versie).

Ook is er dit jaar weer een aantrekkelijke folder gemaakt met daarop vermeld het zomerprogramma. Zie verder onder Thema 'Een bijzondere versiering'. Van deze folder zijn 15.000 exemplaren gedrukt en verspreid. Het voorblad is afgebeeld op blz. 8.

Ook in 2012 is de Pelgrimspas, een initiatief van 'Kerk in de City', weer uitgereikt aan belangstellenden. Dit is een klein boekje waarin de Utrechtse Binnenstadkerken worden voorgesteld en waarin bezoekers stempels van alle kerken kunnen sparen. Bij een vol boekje ontvangen zij een certificaat in de Domkerk. In het seizoen 2012 zijn 43 certificaten uitgedeeld aan mensen, die de hele route volbracht hadden. De coördinatie is in handen van Conny van Lier.

Publiciteit

Teletekstbericht op RTV Utrecht, zomer 2012

Op verschillende radiozenders is deze zomer aandacht besteed aan Kerken Kijken: Jongerenradio FunX, RTV9 en Radio M Utrecht. Ook was er op 28 juni een interview bij RTV Utrecht, waaraan deelnamen Peter van de Coolwijk (Janskerk), Hanneke Barnar en Ria van Vugt (Lutherse kerk), en Caroline Spierings.

Ook was KGU te vinden op toeristische websites en in de Stadsgids Utrecht 2012.

In verschillende bladen zijn artikelen verschenen over Kerken Kijken:

- Ongekende Utrechtse parels, Interview met Aart de Veer, Algemeen Dagblad/Utrechts Nieuwsblad 28 juni;
- Dertigste seizoen Kerken Kijken Utrecht begonnen, Stadsblad Utrecht 18 juli;
- Kerken Kijken op fietsafstand, Interview met Caroline Spierings, Ons Utrecht 27 juni.

Op de volgende bladzijde treft u een selectie uit deze artikelen aan.

Ten slotte verscheen een artikel '30 Jaar Kerken Kijken in Utrecht' van Henk Jansen in:

- Handreiking, Citypastoraat Domkerk, 42-6, mei;
- Kerk in de Stad (blad van de Protestantse Gemeente Utrecht), 19e jg. nr. 21.

Ongekeende Utrechtse parels

Evenement Kerken Kijken is erg populair

UTRECHT • Eén van de drukstbezochte evenementen in Utrecht is Kerken Kijken. Voor de dertigste keer openen twaalf kerken in de binnenstad hun deuren om voorwerpen te laten zien, die korgangers normaal niet snel opvallen.

PETER VAN DE VUSSE

Dit jaar staan de kerken in het teken van de bouwsteun die de burgers van het van een bijzondere versiering' een... zowel... De kerk bevat

Een houten beeldhouwwerk met een herbergier in de Jacobikerk.

Kerken Kijken op fietsafstand

DOOR ANNEKE HOITMAN

Een orgel met de beeltenis van een zwaan, de eel waar in de 15e eeuw kluizenares Alyt Ponciaens haar dagen sleet, een geheimzinnige crypte. Voor het dertigste jaar achtereen is het weer Kerken Kijken in Utrecht.

Vrijdag opende burgemeester Wubben het zomerproject met het thema van bijzondere versiering. Een zomer lang zijn twaalf kerken in de binnenstad open voor bezichtiging met of zonder mediating. Utrecht is van oudsher een stad en heeft veel kerken in het stadsbeeld. Dertig jaar

De Middekerk is heel anders dan andere kerken. (Foto: Maarten Burama)

vingen als ze alle kerken hebben bezocht."

"Vier jaar openden we een kerkenbezoek en twee streefde

eruit niet als een bereikbaar, in een vrouwenhoek in het stadsbeeld, ontstaan zijn de maatschappelijke activiteiten van de

zondag 18 juli 2012 Stadsblad Utrecht ed. Zuid pagina 16

Dertigste seizoen Kerken Kijken Utrecht begonnen

Utrecht

Het cultuurhistorisch project Kerken Kijken Utrecht vindt dit jaar plaats voor de dertigste maal.

Tot en met 8 september openen twaalf kerken in Utrecht.

Ruim 200 vrijwillige medewerkers zorgen ervoor dat de deuren geopend zijn en staan klaar om mensen rond te leiden en kennis te laten maken met de architectuur- en cultuurhistorie van deze kerken.

Zowel de toegang als de rondleiding zijn volledig gratis, wat in deze moeilijke economische tijden een vast-

gevoelend, die in dezelfde periode meer dan 60.000 bezoekers trekt. KKKU beschikt over een jaarlijkse gemeentelijke subsidie, maar is ook afhankelijk van donaties van particulieren, fondsen en bedrijven. De deelnemende binnenstadskerken zijn gekozen uit het Kerken Kijken Utrecht-seizoen 2012. Het project wordt op zaterdag van 11.00 tot 16.30 uur. Zowel de toegang als de rondleidingen zijn gratis.

Nertling

Museum Catharijnewijk biedt bezoekers op vertoon van de KKKU-seizoen 2012 tijdens Kerken Kijken 2,30 euro op de entreeprijs aan. Maximaal 4 personen. (Foto: Maarten Burama)

Mosaic kruis en vaas van kunstenaar Antoinette Gispert.

© Stadsblad Utrecht

Artikelen in AD/UN (boven), Ons Utrecht (linksonder) en Stadsblad (rechtsonder). Van de genoemde artikelen zijn op verzoek kopieën te verkrijgen bij de samensteller van dit verslag.

Kinderen in de kerk

Ook dit jaar waren er weer zoekplaten in de kerken aanwezig. Hiervoor zorgden als vanouds Rixt van de Voorde en Flip Remmers. Petra Gerritsen, gids bij de Jacobikerk, zal volgend jaar de rol van Flip Remmers overnemen.

De tekeningen van de zoekplaten zijn gemaakt door Karel Bakker, oud-gids, en de lay-out is van Pia ten Hoeve (jeugdwerker bij de PGU).

Aan de hand van deze tekeningen konden kinderen op zoek gaan naar bijzondere objecten en afbeeldingen in de verschillende kerken.

Op de voorkant van de zoekplaat staat een tekening (kleurplaat) van Dick Bruna, voorstellende Nijntje met kerk.

Panelenproject

Het 'panelenproject' is bedoeld om voor de twaalf binnenstadskerken en het MCC tweetalige informatiepanelen te vervaardigen. Hierop zal vergelijkbare tekstuele en beeldende informatie komen over de gebouwen en hun cultuurhistorische waarde. Hiervoor zijn inmiddels teksten gemaakt die ook in aangepaste vorm voor de website worden gebruikt. Vorm en aantal panelen kan aan de per kerk beschikbare ruimte worden aangepast.

In het KKKU-seizoen (en naar wens daarbuiten) worden de panelen op een goed zichtbare plaats in de kerk opgesteld c.q. opgehangen.

De voorbereiding van het project is flink gevorderd met 1) de instemming van alle betrokken kerk- en parochiebesturen, en 2) toezeggingen van sponsors/financiers voor een bedrag van € 42.000,--. Aangezien zeker € 70.000,-- nodig is voor het hele project zal een derde ronde van sponsorwerving volgen.

Het project kan in het najaar van 2012 starten met de voorbereiding en vervaardiging van (een aantal) panelen, die dan in het zomerseizoen 2013 in de kerkgebouwen worden opgesteld. Het project zal, in overleg met de fondsen die geld hebben toegezegd, worden uitgevoerd. Hierover is ook overleg met de kerken gepland.

Vanuit KCU wordt het project gecoördineerd door Caroline Spierings. De begeleiding komt namens het bestuur KCU van Ad Mook, Jos Osterhaus en Henk Jansen. René de Kam en Frans Kipp (Gemeente Utrecht, Monumentenzorg) begeleiden het naast Henk Jansen inhoudelijk.

Kerken Kijken in het winterseizoen

In het winterseizoen 2011-2012 zijn acht van de elf KCU-kerken ook regelmatig open geweest, vooral op de zaterdag. De Lutherse Kerk, de Doopsgezinde Kerk en de St. Augustinuskerk waren niet open. (De Domkerk was vrijwel dagelijks open.) Hieronder treft u een overzicht aan.

<i>Kerk</i>	<i>Aantal middagen open</i>	<i>Totaal aantal bezoekers</i>
St Catharinakathedraal	32	3762
Geertekerk	7	254
Ste Gertrudiskathedraal	n.b.	n.b.
Jacobikerk	29	1817
Janskerk	n.b.	n.b.
Nicolaikerk	n.b.	n.b.
Pieterskerk	22	1472
St Willibrordkerk	n.b.	n.b.

(n.b. = niet bekend)

Het bestuur heeft voor een A5-flyer gezorgd en tevens de kerken die het betrof plus de openingstijden op de website gezet.

Zomer 2012 hebben bestuurslid Yttje Knol en teamleider van de Jacobikerk Biem Lap een enquête uitgezet over de winteropenstelling. Uit de eerste resultaten hiervan blijkt een vrij grote diversiteit, zowel wat betreft tijden, bezoekersaantallen (zie boven) als organisatie. Enkele kerken organiseren de winteropenstelling zelf (Nicolaikerk, Janskerk) of hebben een aparte gidsengroep hiervoor (Willibrord). Andere werken met KCU-gidsen aangestuurd door de teamleider.

De teamleiders vinden het een goede zaak dat deze activiteit in de toekomst ook onder de KCU-vlag gaat vallen. Het bestuur KCU wil graag faciliteren en verwacht dat centrale organisatie en propaganda de toegankelijkheid en bezoekfrequentie van de kerken kunnen bevorderen. Ook zou verzekering centraal geregeld kunnen worden. Anderzijds wil het bestuur niet treden in goedlopende eigen afspraken die enkele kerken zelf al jaren hebben.

Bezoekersaantallen

In 2011 waren de KКУ-kerken samen goed voor 46.789 bezoekers. In dit verslagjaar 2012 was het aantal bezoekers 46.796. Het bezoek is dus vrijwel gelijkgebleven (+7).

	Pieterskerk	Catharinakathedraal	Lutherskerk	Doopsgezindekerk	Janskerk	Augustinuskerk	Jacobkerk	Nicolaïkerk	Ceertkerk	Gertrudiskerk	Wilibrorduskerk	TOTAAL
stad Utrecht	862	753	800	932	694	807	1405	1821	480	683	1705	10942
prov. Utrecht	909	928	918	841	678	517	437	357	233	439	1361	7618
rest NL	1128	2458	1190	1114	921	684	705	594	585	701	2049	12129
België	81	61	40	65	52	52	56	26	24	13	139	609
Duitsland	165	108	100	38	165	116	88	24	40	43	204	1091
Groot Britannië	98	136	109	116	98	86	88	106	34	27	133	1031
Frankrijk	179	52	43	43	43	27	35	23	15	17	201	678
Spanje	247	268	47	65	165	86	141	44	29	83	278	1453
Italië	625	309	120	53	152	47	101	44	41	51	203	1746
Oost Europa	155	86	6	32	71	33	13	9	32	29	98	564
rest Europa	146	60	66	48	83	20	17	25	25	41	175	706
rest wereld	189	238	53	86	149	75	67	119	54	88	252	1370
open tuinendag	1021						94					1115
OMD	1061	505	517	555	534	255	439	440	421	157	737	5621
Orgelconcerten							80			43		
totaal:	6866	5962	4009	3988	3805	2805	3766	3632	2013	2415	7535	46796

In de Domkerk zijn in deze periode van Kerken Kijken 71.041 bezoekers geweest. Dit betekent een zeer lichte teruggang (0,6%).

Het totale aantal bezoekers van Kerken Kijken en de Domkerk in de zomer van 2012 is dus 117.837.

Financiën

Voor Kku is 2012 een financieel moeilijk jaar geweest. Gelukkig zijn er sponsors geweest die hun bijdrage hebben verhoogd ten opzichte van 2011, echter er is ook een sponsor afgefallen. Vergelijken met vorig jaar heeft Kku € 1.250,00 meer aan geld ontvangen. Samen met de Gemeente Utrecht, onze grootste donateur, hebben de sponsors ervoor kunnen zorgen dat Kku de activiteiten van het seizoen en het gidsenprogramma kon bekostigen.

Echter de uitgaven zijn veel hoger dan normaal geweest en dit komt omdat er nieuwe brochures zijn gedrukt. Dit was nodig omdat de oude aan vervanging toe waren. De postdrukwerk is daarom in het verslagjaar veel hoger dan in voorgaande jaren. De overige kosten heeft Kku weten te beperken vooral door te bezuinigen op de programmakosten. Al met al resulteert dit toch in een nadelig saldo van € 1.500,00. *Zie de tabellen op de volgende bladzijde.*

De vooruitzichten voor 2013 zijn nog onduidelijk. De uitgaven zullen waarschijnlijk lager zijn dan in 2012 maar de inkomsten zijn, mede door de financiële crisis, niet te voorspellen. Ook het nadelig saldo van 2012 zal in 2013 verrekend moeten worden.

Zoals de voorzitter reeds meldde is een werkgroep opgericht die zich gaat bezighouden met sponsoraanvragen en nieuwe geldstromen. Ook de gidsen zijn benaderd om hierover mee te denken.

Buren, 13 oktober 2012

Jos Osterhaus, Penningmeester Kku

Kosten	Begroting 2012	Uitgaven
Organisatie	11.500,00	11.000,00
Drukwerk	12.000,00	17.100,00
Excursie gidsen	3.000,00	2.900,00
Programmakosten	4.000,00	500,00
Reiskosten gidsen	1.500,00	1.500,00
Opening en sluiting seizoen	1.000,00	1.300,00
Bankkosten	200,00	200,00
Webkosten	500,00	300,00
Onvoorzien	500,00	
Totaal	34.200,00	34.800,00

Opbrengsten	Begroting 2012	Ontvangsten
Gemeente Utrecht	24.000,00	24.000,00
Overige sponsoren *	7.750,00	9.000,00
Overige inkomsten	200,00	300,00
Nadelig saldo	2.250,00	1.500,00
Totaal	34.200,00	34.800,00

* De overige sponsoren zijn:

Duitse Orde	2.000,00
SIOC	2.000,00
Van Hoogevest Architecten	1.500,00
Elise Mathilde Fonds	1.500,00
Protestantse Kerk Nederland	1.000,00
Museum Catharijneconvent	500,00
Rabobank Utrecht	500,00
Totaal	9.000,00

Slotwoord

Terugkijkend op de zomer van 2012 kunnen we zeggen dat Kerken Kijken Utrecht weer een geslaagd seizoen achter de rug heeft, met veel bezoekers en veel publiciteit.

Heel veel mensen hebben zich hiervoor ingezet en hebben dit mogelijk gemaakt. Onze dank gaat dit jaar dan ook uit naar:

- alle vrijwillige gidsen en hun teamleiders;
- alle kerk- en parochiebestuurders, beheerders en kosters en andere betrokkenen van de deelnemende kerken;
- de gemeente Utrecht voor haar onmisbare financiële en inhoudelijke bijdragen;
- onze trouwe sponsors (cultuurfondsen, bedrijven, banken, stichtingen, enz.) voor hun eveneens onmisbare bijdragen;
- de Domkerk voor de gastvrijheid bij de opening van het seizoen;
- de Jacobikerk en de Doopsgezinde Kerk waar lezingen plaatsvonden, en de sprekers die daar optraden;
- de Lutherse Kerk voor de gastvrijheid bij de afsluiting van het seizoen;
- allen die hielpen om brochures, posters en vouwbladen bij hotels, bibliotheken, kerken, VVV's etc. in hun buurt of woonplaats te verspreiden;
- Museum Catharijneconvent met wie wij een uitstekende samenwerking hebben.

Allen hartelijk dank !

Samenstelling: Aart de Veer, met bijdragen van diverse andere bestuursleden en oud-bestuurslid Wim Hijman. Oktober 2012